

Idarindel käivad endise ägedusega kibedad tõrjelahingud

Põhjalõigust jäeti peale rasket võitlust maha Jamburg. — Uns hoop vaenlase järelevoonvoile. — Ka Itaalias võideldakse ägedasti

Führeri peakorterist, 2. veebruaril. Sõjajõudude ülemjuhatus teatab:

Edelapool Dnjepropetrovskit jätkasid nõukogud oma kaotusrikkad rünnakuid ja saavutasid peale kibedaid võitlusi ühe kohaliku sisemorra meie positsioonidesse. Võitlusruumis Kirovogradi ja Belaja Zerkovi vahel jäi vaenlase hoolimata arvukaist rünnakuid ilma igasuguse eduta. Saksa soomusüksused mürdsid vasturünnakul vaenlase jõududesse ja tekitasid neile sõrgeid kaotusi inimete ja materjalide näol.

Ruumis edela ja lääne pool Novograd-Volõnskit jätkuvad võitlused läände edasitungiva vaenlasega, kusjuures tõrjuti arvukad vaenlase rünnakud.

Pripeti ja Berezina vahel elavnes võitlustegevus uuesti, viies arvukate vaenlase rünnakute ja sõdastate edukale tõrjumisele. Põhja pool Nevelit ründasid nõukogud ka eile, teotatuna arvukaist lahinglennukeid, meie positsioone. Nad tõrjuti kõrgete kaotustega, kusjuures hävitati hulk tanke.

Ilmjärve ja Soome lahe vahel kestab tugev surve lõuna ja lääne suunas. Suurtes soopirkondades lääne pool Novgorodi, Leningrad-Pihkva raudteel ja Jamburgi ruumis tekkis rasked võitlusi. Jamburgi suul jäeti peale rasket võitlust maha.

Lõuna-Itaalias jätkas vaenlane oma tugevaid, tankidest teotatud rünnakuid Nettuno sillapea lalendamiseks põhjarinde vastu Aprilia-Cisterna lõigus. Kuna siin õnnestus ühes kohas sügav sissemurd, löödi ülejäänud rindel peale suure hulga vaenlase tankide hävitamist kõik rünnakud veriselt tagasi. Melepoolest vasturünnakul sissemurrokohtade likvideerimiseks arenevad soodsalt. Lõunarindel teostas vaenlane ka eile lõigus lääne pool San Eliat kogu päeva tugevat suurüküttelust ja tankidest teotatud rünnakut. Hoolimata arvukaist õleolekut suutis ta kõrgete kaotuste juures saavutada vaid vähest pinnavõitu. Meie üksused võtsid vasturünnakul mitmed kõrgstikpositsioonid tagasi. Ühel uuel, tankidest teotatud rünnakul lõunapool Aadrira rannikut oli vaenlase eriti kõrgeid kaotusi.

Saksa torpeedolennukid ründasid 1. veebruaril õhtul Põhja-Aafrika ranniku ees edukalt üht vaenlase järelevoonvõid. Tabati üht ristlajet ja seitset kaubalaeva mahuga 52.000 brt ja vigastati neid osalt raskelt, 2 briti lennukit tulistati õhuvõitluses alla.

Kindral-feldmarssal Rundstedt inspekteerib üht raskepatareid. Pk.- Moosmüller

Üksikud briti lennukid heitsid möödunud 30.1 pomme Berliinile ja Lääne-Saksamaale ning lõunapoolsele riitipiirkonnale. 3 vaenlase lennukit hävitati.

Sõjajõudude ülemjuhatus teatab peale selle:

Inglased püüavad saksa õhurünnakute mõju Londonile 30.1 vastu 22. jaanuari ja 30. jaanuari kõneleval aastal teadlikult valeandmetega rünnakuid saksa lennukite arvu ja tekkinud kahjude kohta vähendada. Selle kohta teatakse:

Rakendatud oli üle 900 lennukit, millest hulgas 750 ründas Londonit kogusummas kaugel üle tuhande tonni kilodi ja süütepommidega. Ülejäänud lennukid teostasid kõrvallõikamisi Kagu-Inglismaa kohal. Kõikidest lennukitest läks kaduma 34.

Meeskondade teadete järele tehti mõlemate rünnakute puhul Londoni linna piirkonnas madalalennul kindlaks suuri tulikahjusid ja purustusi.

Määrus

§ 1. Kaitseteenistuse vastuvõetud meeste ja formeeritud eesti väeosade tootlustamiseks võib kohustada sõõkmeid.

§ 2. Kohustamise õigus on kindralinspektor Soodlal ja tema poolt selleks volitatud isikutel.

§ 3. Tootlustamiseks vajalikud toidusained antakse sõõkmeile kohustaja poolt.

§ 4. Kindralinspektor on volitatud andma kätseleva määruse teostamiseks vajalikke eeskirju.

§ 5. Seda, kes rikub käesolevat määrust või selle alusel antud eeskirju, karistatakse rahatrühviga ja vangimängiga, või ühega neist karistustest, kui võrd muudes eeskirjades ei ole ette nähtud raskem karistus.

§ 6. Käesolev määrus jõustub 1. veebr. 1944. a. Tallinn, 1. veebr. 1944. Eesti Omavalitsuse juht dr. Mäe

Rootsi kaotanud 191 kaubalaeva

Stokholm, Rootsi kaubalaevastik kaotas möödunud aastal 41 laeva kogusummas 138.326 brt-ga. 1942. a. oli Rootsi laevade kaotuse suuruseks 48 laeva 248.332 brt. 1940. a. saadik on Rootsi kaotanud 191 laeva ümmarguselt 815.000 brt suuruses.

Soome sõjakool pühitset 25 aastapäeva

Helsingi, 29. 1. (DNB) Soome sõjakool pühitset reedel oma 25. aastapäeva. Pidevustest võtsid osa sõjaminister Valdén, kes ka sõjakooli asutamise ajal oli sõjaministriks, palju kindralisid ja vabandavõitluste veteraane. Sõjaminister Valdén selotas oma kõnes muuseas, et Soome sõjakooli kasvandikud on oma lipukirjale — vahvale ja viisale kuulub võit — niisilasti Talvesõjas kui ka praeguses sõjas truuks jäänud. Soome ohvitseride kõrge taee on maailmas tuntud, ja seda (anu sõjakoolile. Praegune sõda nõuab vastupidavat kogu rahvalt, ennekõike aga ta armeelt ja ta ohvitseridelt. Soome ohvitserid tuleb endiselt valmis olla otsustavaks jõuprooviks.

—Ka Soome sõjaväe merekool pühitset reedel oma 25. aastapäeva.

allistele mitte ainult tema usu väljenduseks, vaid kogu senise võitluse tulemusena tema sisemine kindel teadmine.

Selle võidu kindlustajaks ei ole mitte ainult sõdurid, vaid ka võitlejad kodumaal. Kodumaal ei sattu kunagi meeleheittele, kui raskete olukord ka kujuneks, sest ta teab oma saatust ja näeb oma poegi rindell end eest võitlevat. Rinne ei murdu kunagi vaid koondab end ka raskeimail päevil, sest tema kätte on antud mitte ainult töötav, vaid ka mitte vähem vaprast võitlev kodumaal.

Et see tohtu maailmapavastat protsess teostub hädade ja valudega, tuleneb looduse igavesest seadusest, mis mitte ainult ei lase kõike suurt tekkida võitluses, vaid isegi üksikut maailmakodaniku valude all vaadata maailmapavastat.

Meie rahva ümberorganiatsiooni 12. aastat asetab rindele ja kodumaale raskeimad nõudmised. Kui väga maru meie kindluse ümber ka möllab ja olub, lõpuks vaibub ta ometi nagu iga raju ja tumedaist pivedest paistab siis jälle päike nendele, kes püsivalt ja vankumatult nendele jäädes oma usule täiesti oma kohust. Mida suuremad seepärast praegu on mured, seda suurem kaalub, hindab ja tasub kunagi Kõik-võlmas nende saavutus, kes maailmatähtselt vaenlase vastu hoidsid truu lippu enda käes ja kandsid seda karimatult edasi.

See võitlus viib seepärast lõpuks, hoolimata meie vastaste kuratlikkusest, Saksa riigi suuri male võidule.

Kas elu või surm

Esmaspäeval Viljandis toimunud rahvuslikul kontsertaktsel esines muuhulgas pikema sõnavõetuga Rahvakasvatuse Peavalitsuse juhataja B. Meret. Puudutanud olukorda ja bolshevismivastast võitlust 25 aastat tagasi, peatus kõneleja momenti olukorral, kusjuures ta muuhulgas märkis:

Kui meie kodumaa vabanes bolshevike võimust, siis tundsime rõõmu, et oleme vabanenud lõplikult bolshevistikust hävingust. Aga kui mõned arvasid, et see vabadus on lõplikult saavutatud, et teised peavad võitlema meie eest, siis oli see ekslik. Keegi meist 1941. aastal, kui puhkes võitlus, ei uskunud, et võitlused kestavad nii kaua kui need on kestnud, arvati, et tegemist on samasuguse bolshevismiga kui 25 aastat tagasi. Bolshevism on muutunud vahepeal hoopis teiseks ja tahab oma verist kätt sirutada mitte üksnes meie, vaid kogu Euroopa vastu.

Tänapäeval hakkame jällegi uuesti mõtlema, et Saksa relv on see, mis tõmbab riivi ette bolshevismi lainele. See on ainult Saksa relv, mis tegevdatud meie meeste panusest.

Kui hiljuti kuulsime major Rebase pataljoni kangelaslikust võitlusest, siis teame, et see on sama võitlusvaim, mis meie mehi juhtis veerandsaja aasta eest, kui lõõgirühmad astusid välja bolshevismi tagasitõrjumiseks. Meil seisab ees üks küsimus, kas jääda ellu või jääda bolshevismi kätse ja kaotada oma kodumaa ja vabadus.

Just nüüd meie peame uuesti mõtlema neile küsimustele ja mõneks ajaks edasi lükkama pisimured ja pisipaudused, mis tuleb kanda või tunda. Neid ei ole tänapäev aega arutada. Aeg on kokku võtta oma jõud ja ainult võidelda. Tänapäeval ei tohiks leiduda ühtki eestlast, kes oleks eriarvamisel. Meie ei taha lubada, et meie seas võib leitud mõningaid, kes meie sisendavat teissuguseid mõtteid kui need, mida meie mõtleme oma rahva tuleviku pärast bolshevismi vastu võideldes.

aga nende suurte küsimuste juures on mitmesuguseid kaasnäiteid, mida peame arvestama. Kui 25 aastat tagasi koolinoorsugu oli see, kes esimesena haaras relvad, siis tänapäeval ei tohi meie unustada, et bolshevism on end tugevdanud ja meie ei saa tema vastu võidelda enam sama väikeste gruppidega ja puuduliku relvastusega. Kui keegi mõtleb, et võiks korduda 1918. a. olukord, siis teadku see, et tänapäeva bolshevism on hoopis teine. Tänapäeva võitluses ainult ühe päeva jooksul tulistatakse puruks mitusada tanki ja mitusada lennukit. Selle relvastuse ja jõu vastu väljaastumiseks ei piisa neist väikestest gruppidest, nagu meile neid loodi 1918. aasta lõpul meie rahvuslikke väeosi formeerides.

Tänapäeva sõjas ei lahendata mitte ainult küsimust, kas bolshevism tuleb Eestisse tagasi või mitte. Praegune rahvasteelu on nii tihedasti seotud, et

ei saa tekkida ühtki konflikti, mis ei kanduks mujale edasi.

Meie teame, et oleme kaotanud oma riikliku iseseisvuse, mille saavutasime vabadussõjas. Kuid tänapäeval ei ole esmajärgulise tähtsusega riiklik vorm, vaid küsimus, kas elu või surm. Iga inimene, eriti eestlane, tahab olla oma kodus ise peremees, meie rahva hinge on kasvanud iseloomu tung, mis meie rahvas on peitunud aastasadade vältel. Ja kui üks või teine riiklik küsimus ei ole leidnud lahendust, siis ei maksa ühelgi eestlasel unustada silmapilgu kõrgemat sihti — kas elu või surm.

Alles siis, kui enam ei ähvarda meid hädaoht, võiksime vaadata, kuidas hakata korraldama oma elu. Nii kaua aga, kui meid ähvardab vaenlane, ei tohi meie peatuda nende probleemide ees. Meil on eluliseks küsimuseks, kas bolshevism tuleb siia või mitte. Ükski eestlane ei taha selle tagasitulekut. Ja kui peaks leiduma niisuguseid kusagil, siis ei ole need eestlased, või on need pimedusega löödud. Igatahes kurvad on need nähted, kui oleme mõningal määral oma selget mõistust lasknud unutada. Peab olema selge, et kodumaa seisab raskuste ees.

Peame aga tunnistama, et meie rahvuskasvatuse hulgas leidub neid, kes ei taipa, mis raskel ajal tuleb täita kodumaa huvides. Ei ole õige eestlane see, kes jätab oma raskuste viibiva kodumaa ja otsib rahulikumat paika, vaid õige on see, kes võtab relva ja astub vastu, et lõplikult oleks kindlustatud meie kodumaa hädaohtu vastu idast. See on ainuke probleem, mille lahendamine peame kaaluma.

Meie tahame ükskord kuuluda nende ridadesse, kes bolshevismi üle on saavutanud võidu. Meie ei tohi lasta käsi rüppe, vaid õige teene oma kodumaale on see kui liitume kõige sellega, mida nimetatakse bolshevismivastaseks võitluseks.

Meie tahame näha, et ükskord saab päev, mil ühelt võib lehvida meie sini-must-vatge lipp ja et meie oma armsal kodumal võime rahulikult ja õnnelikult elada.

Selleks, et see teostub, ei ole õige lasta käsi rüppe või lasta jalga meie kodumaalt, vaid ainuõige on üksmeelselt töötada ja võidelda. Selleks peame ka minema rindele kui meid sinna kutsutakse. Meie ei hakka küsima, kas selle taga peitub rahvusvaheline õigus samuti kui ei küsinud need Eesti mehed, kes 25 aastat tagasi välja läksid.

Rahva õigus on võidelda oma kodumaa eest.

Kui meil on palju niisuguseid mehi, kelle vahusest me oleme kuulnud viimasel ajal võitluses idarindel, siis teame et iga eestlane loeb rohkem kui 20 venelast. Kui saabub päev, mil üteldakse, et oleme võrdse võideldud, siis võime kindlad olla, et see, mida ihaldame ja tahame, võib teoks saada.

Jaanuaris uputati 31 kaubalaeva ja 44 sõjalaeva

Lisaks sellele vigastati raskelt 51 laeva mahuga 249.000 brt. ja 34 sõjalaeva, millest osa tuleb lugeda hävitatuks.

Führeri peakorterist, 1. veebruaril. Sõjajõudude ülemjuhatus teatab:

Nikopoli sillapeal ja edela pool Dnjepropetrovskist nurjusid nõukogude tugevad lõdimurruksed. Tehti kahjutaks 81 vaenlase tanki.

Loode pool Kirovogradi löödi ka eile kõik vaenlase rünnakud puruks. Meie tankidüksuste uuel rünnakul kandsid bolshevikud jälle kõrgeid kaotusi.

Edela pool Tšerkassõit ja kagu pool Belaja Zerkovi tõrjusid meie üksused vasturünnakul arvukaist nõukogude rünnakuid.

Lõuna pool Pogrebishtahet võeti eelmisel võitluspäeval võidetud maala puhastamisel arvukalt vange ja tehti kahjutaks hulk vaenlase tanke.

Edela ja lääne pool Novograd-Volõnskit on käimas ägedad võitlused tugevate vaenlase jõududega, kes mõningates lõikudes suutis võita pinda.

Kuna lõunapool Pripeti saksa üksuste rünnakud hoolimata vaenlase vihasest vastupanust ja ebaharilikelt maastikuraskustest viisid sügavale vaenlase ridadesse, jäid Pripeti ja Berezina vahel alanenud võitlustegevus juures nõrgemad nõukogude rünnakud tulemusetuks.

Loode pool Vitšbitski ja Nevelisti põhja pool ründas vaenlane, tankidest ja lahinglennukitest teotatuna, korduvalt, kuid asjatult.

Epdiselt kestvas raskes tõrjevõitluses Ilmjärve ja Soome lahe vahel tungisid nõukogud mitmetes lõikudes veelgi edasi. Meie võitlusgrupid osutasid kibedat vastupanu ja tekitasid bolshevikele üha jälle, eriti kohalikel vasturünnakul, kõrgeid kaotusi. 132. grenaderide rügemendi 2. pataljoni kapten

Neubergl juhtimisel paistis neis võitluses eriti silma.

Lõuna-Itaalias elavnesid võitlused mõlemalt poolt toimunud uute jõudude panuse tõttu.

Nettuno juures jätkas vaenlane oma tugevaid rünnakuid põhja ja kirde suunas. Ta läbimurdekatsed varisesid rasketes võitluses veriselt kokku.

Lõunarindel Minturno-Castelforte ruumis piirdus vaenlane kõrgete kaotuste tagajärjel kohalike rünnakutega. Kuna Monte Juga peale ägedat võitlust läks uuesti kaduma, löödi Cassino juures tugevad rünnakud tagasi ja lääne pool Sankt Eliat vallutati vasturünnakul mitmed kõrgstikud tagasi. Aadrira rannikul varises tankidest teotatud vaenlase rünnak koondatud tõrjes kokku.

31. jaanuari hommikutundidel uputasid saksa kiirpaadid inglise rannikul ühest tugevasti julgestatud konvoist 2 laeva mahuga 5500 brt ja ühe vabilaeva.

Võitluses briti-põhja-ameerika järelevalvustikuga uputasid sõjalaevastik ja õhujõud jaanuarikult 31 kaubalaeva mahuga 178.000 brt. 51 laeva mahuga 249.000 brt vigastati pommeide ja torpeedotabamustega nii raskelt, et tuleb arvestada paljude hukatumisega neist laevadest. Vaenlase sõjalaevadest uputati 28 hävitajat, 4 allveelaeva, 2 vabilaeva ja 10 maabumiseõidukit. 3 ristlajet, 6 hävitajat ja 25 maabumiseõidukit vigastati nii raskelt, et ka üht osa neist laevust tuleb lugeda kaotatuks.

Okupeeritud läänealade ja riigi piirkonna kohal tulistati viimase kuu jooksul alla 806 briti-põhja-ameerika lennukit, sellest 665, enamikus neljamootorilised pommitajad, terrorrännakul riigi piirkonnale.

See võitlus viib Saksa riigi suurimale võidule

Rinne ei murdu kunagi, vaid koondab end ka raskemal päevil — Führeri kõne võimu ülevõtmise aastapäeval

Führeri peakorterist, 30. jaanuaril.

Führer pidas võimu ülevõtmise aastapäeval pühapäeval oma peakorterist kõne saksa rahvale, millele ta muuhulgas kokkuvõtete märkis:

Suurima sõjavõimendal aastal ei saa enam kellelgi selle maailmavõitluse põhjused ja sellega ta mõte ja otstarve olla selgusetud. Seet aeg, kus võis veel jääda mulje, nagu oleks ka selles võitluses tegemist ainult Euroopa omavaheliste tülidega, mis on üles õhutatud Inglismaa poolt, et teha mannerjõuetuks ja sõilitada seega jõudude tasakaal Briti imperiumi kasuks, on ammu möödas.

Ükskõik kuidas see võitlus ka lõpeks, Inglismaa on oma osatähtsuse mandril lõplikult kaotanud. Küsimus ei seisne enam selles, kas praeguses sõjas vana jõudude tasakaal säilitatakse või taastatakse, vaid ainult, kes omab selle võitluse lõpus ülevõimtu Euroopas. Kas euroopa rahvastepere, esindatud oma tugevaima riigi poolt, või enamik koloss? Esimene on aga mõeldav ainult siis, kui Saksamaa võidab selle sõja, mis ei ole mitte ainult võitlus tema enese, vaid terve Euroopa eest. Teisel juhul oleks võitja Nõukogude Venemaa.

Kui Saksamaa ei võida, oleks Põhja-, Kaak- ja Lõuna-Euroopa riikide saatust mõne kuu jooksul otsustatud. Lääs aga järgneks lõhikese aja jooksul. Kümme aastat hiljem oleks vanim kultuurimanager kaotanud oma elu põhjjoonud, mille kõigile nii kaliks saanud piit rohkem kui kaks ja pool milleani mi kestnud kultuuriliseest ja materiaalsest arengust oleks hävitatud, seda kultuuri kandvad rahvad ja nende vaimsed juhid aga hukkusid kuskil Siberi metsades ja soodes, kui võrd neid ei kõrvaldata juba varerem kukkumiseks. Rütüstav juutlik Ahasveer võib aga siis pidada teist triumfivõitu purimipidu purustatud Euroopas.

Et aga saksa rahvas on praegu võimeline pidama seda otsustavat saatusevõitlust oma enese ja terve Euroopa mandri säilitamiseks, selle eest tuleb tal tänada seda Jumala armuliku juhtimise, kes lasi rahvusotsialismi pärast pikka võitlust võimu pärast nüüd 1. aasta eest saavutada võidukalt oma eesmärki.

Ilma 30. jaanuari 1933 ja ilma rahvusotsialistliku revolutsioonita, ilma tema võimsa sisemise puhastuse ja ülesehitustööga ei leiduks praegu Euroopas ühtki tegurit, kes oleks võimeline vastu astuma enaolikuks kolossale. Seet toorkõrde Saksamaa oli ise nii haige, kasvava juutliku infektsiooni tagajärjel niivõrd nõrgestatud, et ta vaevalt võis sellele mõelda, et ületada enamluse hädaoht oma sisemuses, rääkimata siis enda kaitsemisest väljastpoolt.

Kui rahvusotsialistlik liikumine üheteistkümne aasta eest oli omandanud pärast pik-

ka legaalselt heitlust võimu riigis, olid juba loodud suured eeldused järgnevat ülesannete edukaks lahendamiseks. Saksa rahvas ise oli leidnud oma kehatuse liikumise.

Seega ei ole mitte riiki kujundanud järgnevat aastate jooksul liikumist, vaid liikumine kujundas riigi. Mis iganes suurt selle aja jooksul on saavutatud, kõigi rahvusotsialistlike saavutuste tipus seisab kahtlemata saksa rahvasterviku väljakujundamine, kunagise klassideks lõhestatud riigi ümberkujundamine uueks sotsiaalseks organismitiks rahvusriigina. Seet ainult seeleibi on Saksa riik muutunud immuunseks kõigi enamlaste õnnestamiskatsede vastu. Et selles riigis praegu iga nõu sakslane hoolimata oma sünist, päritolust, varandusest, oma vanemate positsioonist, oma nõndanimetatud haridusest jne. võib oma enese teenetega saavutada kõike, on rahvusotsialistliku revolutsiooni üheks otsustavaimaks saavutuseks.

Millise kiirusega meie rahvuskehendi sotsiaalne ülesehitus toimub, ilmneb paremini praeguses sõjas. Seet ka sõjajõud on kaasa tõmmatud sellele arengusse. Rohkem kui 60 protsenti noortest ohvitseridest on välja kasvanud liitsõduritest. Kunagi ajaloos hinnatakse ühe suurima saavutuseks, et seejuures on selles suures riigis õnnestunud alustada ja teostada sotsiaalne revolutsioon, mis ilma rahvusliku omandi hävitamiseta ja vanade seisuste looja jõu piiramiseta on saavutanud siiski kõikide täieliku võrduse.

Seda siingut jätkab rahvusotsialism eksimatute otsusekindlusega. Sellega aga võtab ta ka rahvusvaheliselt juhtuselt igasuguse võimaluse meie rahvuskehendi sisemiseks õnnestamiseks.

Rahvusotsialistlik ühisõud on seega juba nüüd Euroopa endasäilitamise rünnakutaku keskuseks. Seet ainult see riik kes oma sisemuses on täielikult vaba ebasotsialistlikest riiki halvavast kihtidest, võib enamlusele kindlusega ka välisele vastu astuda.

Et rahvusotsialistlik revolutsioon on sisemise organisatsiooniga majanduslikult ja võimuvahenditega annud saksa rahvale relvad endakaitseks, seda ei tõenda miski paremini kui praegune hiiglaslik võitlus, mis mõllab nüüd juba viis aastat. See võitlus ei saa seejuures võtta endale ühtki teist kuju kui seda seni on omandanud iga teine suur sõda maailmas.

Sündinuste areng võib seega rõhuda ainult seda, kes ei ole õppinud ajalooliselt nägema ega mõtlema. Tee 1918. a. poolpimedast sõdurist 1944. a. rahvusotsialistlikuks riigiks oli kahtlemata võimsam ja raskem kui praeguse riigi tee lõppvõidule. Et aga selle heitluse lõpus seisab Saksamaa ja seega Euroopa võit tema roimariike ründajate vastu idast ja läänest, on igale rahvusotsi-

Talvelahing Leningradi all

Esimest korda mainiti ülemjuhataste teadaandes auge ühe eesti vabatahtlike-pataljoni nime. See on major Rebase juhtimisele alluv vabatahtlike-pataljon 658. Tema juhtimise all seisvad eesti vabatahtlikud on mehed, kes 1941. aasta suvel esimestena mõistsid aja kutsed ja koonduisid oma praeguse komandöri ümber, selleks et saksa kamraadide kõrval vastu astuda idast ähvardavale laviinile, mis jälle ohustas nende kodumaad.

Paljud samuti-mõtlejad järgnesid neile, „Narva“ pataljoni, idapataljonide, SS-brigaadi ja politsei-pataljonide vabatahtlikud. Nad kõik seisavad juba üle 2 1/2 aasta saksa sõjaväe ridades Euroopa raskeima sõjaväe ridades vaenlase vastu, kelle brutalausus on just Balti mail lõõnud arvutuid, veel praegu lahitud haavu. Saksa ja eesti võitlejad on tõrjunud bolshevikud välja Eestist, nad pole aga suutnud purustada nende iha selle kauni maa järele Läänemere ääres.

Selleks, et neid taas oma võimusesse saada, teostas Stalin 4 suurofensiividearinde põhjalõigu vastu tugeva inimete ja materjali ülekaaluga. Volhovi lahingus ja kolmes verises lahingus lõunapool Laadoga järve purunesid nende maasid ikka jälle Volhovi ääres ja Leningradi all võitlejate üleoleku ees. Põhjaarmee täitis oma ülesande — kaitsa Balti ruumi — eksimatult kindlusega. Ta jätkas seda ka siis, kui nõukogud käesoleva aasta 14. jaanuaril uuesti paikasid oma diviisi ja oma soomuskused põhjarinde vastu.

Teherani konverentsil oli Stalinile tema sõprade anglo-ameeriklaste poolt selgesti lubatud ja seda tõendab talle peagu iga päev nende ajakirjandus, et Baltimaade küsimus kujutab endas ainult Nõukogude Liidu sisepoliitilist küsimust, mille suhtes tuleb loobuda mõjutamisest kui „ebasoovitavast mõju avaldamisest nõukogude siseasjusse“ (nagu „Pravda“ Wilkie'le selgitas). Selle loa täitmiseks marsisid nütüd üle 40 diviisi ja enam kui 1100 tanki talvelahingusse Leningradi all. Vastate tootlus jõududepanuses ilmes juba algusest peale kaks suurt raskuspunkti. Ta taotles Novgorodi ruumist, Leningradi ja Oranienbaumist läbimurdu, eesmärgiga piirata sisse suurem osa siin võitlevatest armeest ja kõrvaldada sel teel Balti ruumi kaitse. Kahe nädala jooksul peatati kõige karmimais tingimuses ja katkestamatult mõllavas võitluses kõik läbimurruksed.

Vastane paikas aga põhjalõiku ikka uusi masse. Seetõttu oli saksa juhtkonnal hädavajalik kaaluda hoolikaimalt oma olemasolevat võitlusjõudu ja jaotada seda nii, kuidas see on strateegiliselt kasulik. Arvestades tõsiasja, et rinne on tänapäeval Euroopas igal pool, on see alusmõtteks kõikidele kavanditele, millesse on suletud otsus selle aasta kohta.

Noorte õppe-kultuuriala juhtide tööpäevad lõppesid

28. jaanuaril algasid Tallinnas noortemalevate õppe- ja kultuurialajuhtide ja rahvakultuuriala instruktoreite tööpäevad.

Päevade kogunes üle maa umbes 30 osavõtjat ja neile ütles avasõna noorte peastaabi õppe-, kultuuri- ja pressiosakonna juhataja H. Michelson, märkides noorte kultuuriala edendamise erilist tähtsust noortele huvikohase tegevuse leidmisel ning rõhutades, et kavas seisavad ülemaalsed kultuuripäevad on eesmärgiks, mis noori tiivustavad tegevusele.

Avasõna järele lauldi ühiselt noorte lipulaulu „Eesti lipp“. Järgnevalt tervitas kokkutulnud Eesti Noorte peastaabi ülem G. Kalkun, rõhutades noorte võitlusvaimu süvendamise tähtsust, kusjuures ei tohi unustada ka kultuurilist tegevust.

Edasi andis peastaabi õppe- ja kultuuriosakonna juhataja pikema ülevaate kavatsevatel noorte kultuuripäevadel, mis toimuvad tõenäoliselt kevadel kohe pärast koolitöö lõppu.

Seejärel tutvustas kultuuripäevade tehniline peakorraldaja R. Pals koosolejaid päevade tehniliste korraldusvõimalustega.

Ettekannete järele andis kõigi noortemalevate esindajad ülevaate kultuurilistest üritustest oma malevais.

Järgnevalt kanti mag. Helmi Kuriku poolt ette ülevaatlük referaat rahvariistest, mille järele arutleti rahvariiste rakendusvõimalusi kultuuripäevadel.

Õhtupoolikul jätkusid nõupidamised noorte kasvatusküsimuste osas, eriti seoses noorte ja juhtkonna väljõppega.

Eesti Noorte malevate õppe- ja kultuuriala juhtide ja rahvakultuuriala instruktoreite tööpäevad Tallinnas lõppesid rahvatantsu kiirkursuste näol pühapäeva keskpaikseks.

Rahvatantsujuhtide kiirkursustest võttis osa ligemale 30 rahvatantsuhu

Sellest kogu-perspektiivist tuleb vaadata nii suurt võitlust idas kui ka talvelahingut Leningradi all. Kindlasti teevad nüüd Stalini armeed kõik selleks, et lõhestada põhjalõiguse võitlevaid saksa armeesid ja seda enam, et saavutada ruumilist edu just siin põhjaruumis saksa senise taandumisstrateegia vastu. Kuid nii kaugele kui meie väed ka on taganenud, jääb ruum ikka veel relvaks, millega on võimalik opereerida.

Kui praeguste sündmuste välitel rinde lüüakse Baltimaadele, siis elustub taas nende maade ajalooline, aastasadade jooksul nii tihti auge täidetud ülesanne — olla Euroopa valvepostiks kirdes. Tuleb jälle takistada meie kontinendi vana kultuuri lepitamatut vaenlast teostamast hukatuslikku sisseturdu. Erahuvideks ei jää selles võitluses elu või hukkumise päle enam mingit ruumi. Nüüd tuleb koondata Euroopa kogu kaitsejõud selle aasta otsustavamaiks saavutusiks ja võidelda, võidelda kodumaa eest saksa sõjaväe kõrval, nii nagu teeb vabatahtlike pataljon 658.

Saksa juhtkond teab aga, et ohvritega, mis ta paneb päle idarindele, valmistab ta end ette küpsevaiks otsustusüks kontinendi paljudes teistes kohtades.

Iseseadmõistetav printsip — pida-da joont — ei või kujuneda dogmaks, arvestades strateegilist vajadust — säilitada võitlusjõud vapustamatuina.

Ühe 4-mootorilise terrorlennuki lõpp (Wb).

Haavatutele Tartus viidi kingitusi

Tartu Õmblejate Ühingu liikmespere külastas eile Tartu Eesti kohalikus sõjaväehaiglas asuvaid haavatuid, viies külakostiks kaasa suuremal arvul omanal valmistatud toatuhvleid, millest haavatuid oli suur puudus. Samuti pakkusid nad haavatuile mitmesuguseid maiususi ja jagasid suitsetajatele ka paberosse.

Antakse petrooli

Türi linnaval. võimaldab isikuile, kellel puudub elukorterites elektrivalgustus, loasaamiseks teatava kondingendi valgustuspetrooleumi ostmiseks.

Silmas pidada endiste hoivuste väljamaksmise tähtaega

Kindralkomissari teadaande 1. novembrist 1943 kohaselt makatakse endised hoivused, millede kohta Eesti enne 1. septembrist 1941 olid välja antud hoiuräamatud või hoiutähed, alates 10. novembrist 1943 hoiuarve omanikele tagasi. Selle teadaande viimase lõike kohaselt jäävad hoivused, millede tagasisaamist kuni 1. aprillini 1944 huvides on endiste hoivuste väljamaksmist taotleda juba nüüd ja seda mitte lükata viimasele päevale. Tuletame oma lugejatele veelkord meelde, et vene riigitoetuskassasse paigutatud kui ka teistest krediitautustest bolshevikide ajal Riigitoetuskassasse üle kantud hoivuste väljamaksmine toimub postiasutuste kaudu, kuna muude hoivuste väljamaksmist toimetavad pangad, missugusele need hoivused olid paigutatud. Vahepeal likvideeritud pankadesse paigutatud hoivuste väljamaksmist toimetab Eesti Pank.

Kaitseteenistuskohuslastel

tuleb tagastada osturaamat ja elatustarbe-alnetekaardid

Kokkuleppe Kindralinspektoriga on Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja avaldanud teadaande, mille kohaselt kaitseteenistuskohuslastel tuleb kaitseteenistusse vastuvõtupunkti kaasa võtta ja seal omavalitsuse esindajale ära anda osturaamat ning kõik temale väljaantud elatustarbealnetekaardid. Teadaande täielik tekst on avaldatud meie tänase lehe ametlike teadete osas.

dised saksa keeles. 22.15 Eesti sõduritund (Helilõikevõte 3. II 44, mgn.) 23.00 Tantsurütmis (hpl.) 24.00 Saatelõpp.

PÜHAPÄEV, 6. VEEBRUAR 1944.

5.00 Saade saksa sõjaväele. 6.30 Hommikukontsert (üle k. hpl.) 7.00 Põlvauudised saksa keeles. 7.15 Põlvauudised. 7.30 Põlvauudised. 7.45 Põlvauudised. 7.50 Põlvauudised. 8.00 Põlvauudised. 8.15 Põlvauudised. 8.30 Põlvauudised. 8.45 Põlvauudised. 9.00 Põlvauudised. 9.15 Põlvauudised. 9.30 Põlvauudised. 9.45 Põlvauudised. 10.00 Põlvauudised. 10.15 Põlvauudised. 10.30 Põlvauudised. 10.45 Põlvauudised. 11.00 Põlvauudised. 11.15 Põlvauudised. 11.30 Põlvauudised. 11.45 Põlvauudised. 12.00 Põlvauudised. 12.15 Põlvauudised. 12.30 Põlvauudised. 12.45 Põlvauudised. 13.00 Põlvauudised. 13.15 Põlvauudised. 13.30 Põlvauudised. 13.45 Põlvauudised. 14.00 Põlvauudised. 14.15 Põlvauudised. 14.30 Põlvauudised. 14.45 Põlvauudised. 15.00 Põlvauudised. 15.15 Põlvauudised. 15.30 Põlvauudised. 15.45 Põlvauudised. 16.00 Põlvauudised. 16.15 Põlvauudised. 16.30 Põlvauudised. 16.45 Põlvauudised. 17.00 Põlvauudised. 17.15 Põlvauudised. 17.30 Põlvauudised. 17.45 Põlvauudised. 18.00 Põlvauudised. 18.15 Põlvauudised. 18.30 Põlvauudised. 18.45 Põlvauudised. 19.00 Põlvauudised. 19.15 Põlvauudised. 19.30 Põlvauudised. 19.45 Põlvauudised. 20.00 Põlvauudised. 20.15 Põlvauudised. 20.30 Põlvauudised. 20.45 Põlvauudised. 21.00 Põlvauudised. 21.15 Põlvauudised. 21.30 Põlvauudised. 21.45 Põlvauudised. 22.00 Põlvauudised. 22.15 Põlvauudised. 22.30 Põlvauudised. 22.45 Põlvauudised. 23.00 Põlvauudised. 23.15 Põlvauudised. 23.30 Põlvauudised. 23.45 Põlvauudised. 24.00 Põlvauudised.

RAADIO

REEDE, 4. VEEBRUAR 1944.

5.00 Saade saksa sõjaväele. 6.15 Põlvauudised. 6.30 Hommikukontsert (üle k.) 7.00 Põlvauudised saksa keeles. 7.15 Hommikukontsert (üle k.) 8.00 Helilõikevõte. 8.45 Põlvauudised. 9.00 Põlvauudised saksa keeles. 9.10 Landesdienest Ostland. 9.25 Saatepauus. 11.30 Rõõmus meel — edu 1941 (hpl.) 12.15 Põlvauudised. 12.30 Põlvauudised saksa keeles. 12.45 Lõunamuusika. 14.00 Põlvauudised saksa keeles. 14.10 Landesdienest Ostland. 14.20 Tervitusi lõunast. (hpl.) 15.00 Muusika pärastlõunaks. (Ringhäälingu tantsukapell VI. Saposchni juhatusel ja hpl.) 16.45 Põlvauudised. 17.00 Põlvauudised ja saatkava ülevaade saksa keeles. 17.15 Orkestrikontsert (Voldemar Ruseel, sarv, ja Ringhäälingu suur orkester Eduard Tubina juhatusel). 18.00 Huumor eesti keeles (V. Mettusa, saksa keeles). 18.15 Koori- ja soololaule (hpl.) 18.30 Aja kaja ja saatkava ülevaade. 19.00 Poliitiline loeng (üle k., s. k.) 19.15 Rindereportaaž (üle k., saksa keeles). 19.30 Muusika (üle k.) 19.45 Poliitiline loeng (üle k., s. k.) 20.00 Põlvauudised saksa keeles. 20.15 Sümfooniakontsert. J. Sibelius: Sümfoonia nr. 3, C-duur (Ringhäälingu suur orkester Eduard Tubina juhatusel). 21.00 Põlvauudised. 21.15 Ikka heastujus (hpl.) 22.00 Põlvauudised saksa keeles. Järgnevalt saatelõpp.

LAUPÄEV, 5. VEEBRUAR 1944.

5.00 Saade saksa sõjaväele. 6.15 Põlvauudised. 6.30 Hommikukontsert (üle k.) 7.00 Põlvauudised saksa keeles. 7.15 Rõõmus algus (hpl.) 8.45 Põlvauudised. 9.00 Põlvauudised saksa keeles. 9.10 Landesdienest Ostland. 9.25 Saatepauus. 11.30 Jooksvat lindid (hpl.) 12.15 Põlvauudised. 12.30 Põlvauudised saksa keeles. 12.45 Lõunamuusika (Riia ringhäälingu koor Teodora Kalpiñsi juhatusel ja Riia ringhäälingu orkester Bruno Skulte juhatusel). Ülekanne Riistast. 14.00 Põlvauudised saksa keeles. 14.10 Landesdienest Ostland. 14.20 Karl Schmitt-Walter laulab (hpl.) 14.40 Sõjaradadelt. 15.00 Marse ja marsiaule (hpl.) 15.10 „Elu võit“, Gert Heibemäe legend keelkõrgest Tallinnast (Saksa keeles). 15.30 Muusika pärastlõunaks (hpl.) 16.45 Põlvauudised. 17.00 Põlvauudised ja saatkava ülevaade saksa keeles. 17.10 Rahvalikke viise (hpl.) 18.00 Noortele: „Ujuv maailm“, Osvald Haveli kuulduspilt. 18.20 Rahvalaule (hpl.) 18.30 Aja kaja ja saatkava ülevaade. 19.00 Poliitiline loeng (üle k., s. k.) 19.15 Rindereportaaž (üle k., s. k.) 19.30 Muusika (üle k., saksa keeles). 19.45 Põlvauudised saksa keeles. 20.00 Põlvauudised saksa keeles. 20.15 Kirevaid helisid nädalalõpuks (Ringhäälingu tantsukapell VI. Saposchni juhatusel, solistid, kõnoleja ja hpl.) (Saksa k.) Vaheajal kell 21.00 Põlvauudised. 22.00 Põlvauudised.

AMETLIKUD TEATED

Meeselanikkonna omakaitseteenistusse kutsumise määrus

§ 1. Kõik meesisikud, kes kuuluvad endise Eesti Vabariigi kodakondsusse, on 17-aastaselt saamise alates kuni selle kalendriaasta lõpuni, mille jooksul nad saavad 60-aastaseks, omakaitseteenistuskohuslikud, kui võrd nad Eesti Omavalitsuse juht määruste järgi ei kuulu kaitseteenistusse võtmisele.

§ 2. (1) Omakaitseteenistuskohuslastel on kohustatud end arvelevõtmiseks pädevas arvestamisasutuses registreerima.

(2) Arvestamisasutus on kohustatud kõik tema piirkonnas elutsevad omakaitseteenistuskohuslased arvele võtma.

(3) Arvestamisasutused määrab Siseminister.

§ 3. (1) Omakaitseteenistuskohuslastel kutsub ja kohustab teenistusse kohalik Omakaitse maleva ülem. Ta võib seda õigust tarbe korral üle kanda ka kohalikele Omakaitse pataljoni- või kompaniitõlematele.

(2) Teenistusse keetav iga kutsumise korral ei või ületada 14 ööpäeva, välja arvatud alarmilokur, mille jooksul teenistusse keetus on piiramata. Alarmilokur, mis võib puudutada ka üksikuid malevaid või maakondi, määrab Sõjategevuse Põhja Piirkonna Juhataja.

(3) Teenistusse toimub endise Eesti Vabariigi piirides.

(4) Omakaitseteenistusse ei kutsuta isikuid, kes põevad haigusi või omavad kehalisi puudeid, mis on loetletud Sõjaväeteenistusse vabanemist põhjustavate haiguste ja kehaliste puute nimestikud (RT 1937, 30. 293 ja 294).

§ 4. Omakaitseteenistuskohuslased alluvad teenistusse kestel omakaitseülematele ning kuuluvad Omakaitse kehtiva distsiplinaar- ja kaeborra alla.

§ 5. (1) Teenistussevahetuse korral ei või omakaitseteenistusse kutsumise tõttu üles ületada.

(2) Omakaitseteenistusse kutsutud meesisikud saavad Omakaitsest rahalist tsaun ühiselt alustel kuupalgata omakaitseliikmetega.

(3) Juhul, kui omakaitseteenistusse kutsutud rahaline tsaun on väiksem tema alalise töökoha teenistustasust, maksab teenistustasu vaheraha alaline töödaja. Kui võrd omakaitseteenistusse kutsutud alaline töödaja ei ole suuteline katma selle vaheraha maksimisest tekkinud kulusid võetakse need töödaja taotlusele vastavalt eelarvale Eesti Omavalitsuse kanda ja kaetakse palgakrediidiks määratud summadest.

§ 6. (1) Kui omakaitseteenistusse kutsutud meesisikust üheks, võimaldatakse talle või tema järelejäetule sellekohasele taotlusele hooldust ja pensioni kuupalgata omakaitseliikmete kohta käivate eeskirjade järgi.

(2) Teenistusterviserikkete loetakse omakaitseteenistusse tagajärjel tekkinud tervisekahjustus.

(3) Kui tervisekahjustus, mis ei ole tunnustatud teenistusterviserikkete, on omakaitseteenistusse töötavate meesisikute, loetakse kahvane teenistusterviserikkete.

(4) Tähtlikult tekitatud tervisekahjustust ei loeta teenistusterviserikkete.

§ 7. (1) Seda, kes kindlakääratud ajaks ei registreeri ennast arvestamisasutuses arvelevõtmiseks või ei järgne omakaitseteenistusse kutsumisele, karistatakse arestiga või vangimajaga kuni kolme aastani ja rahatrahviga kuni 5000.— riigimargani või ühega neist karistustest, kui võrd vastavalt sõjaseadetele ei tule kohaldamisele raskem karistus.

(2) Samal määral karistatakse seda, kes takistab omakaitseteenistuskohuslast arvelevõtmisele ümarnast või omakaitseteenistusse kutsumisele järgnevalt.

(3) Menetluse algatatakse vastavalt keel arvestamisasutus või teenistusse kutsumiseks volitatud asutus.

§ 8. (1) Siseminister on volitatud andma käesoleva määruse teostamiseks vajalikke õigus- ja haldusekirju.

§ 9. Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

§ 10. Käesoleva määruse jõustumisega kaotab kehtivuse meeselanikkonna omakaitseteenistusse kutsumise määrus (RT 1943, 12, 45).

Tallinnas, 29. jaanuaril 1944.
Eesti Omavalitsuse juht dr. M. A. E.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja TEADAANNE

1. Kokkuleppe Kindralinspektoriga teatan, et kaitseteenistuskohuslastel tuleb kaitseteenistusse vastuvõtupunkti kaasa võtta ning seal pärast kaitseteenistusse vastuvõtmist vastavale omavalitsuse esindajale ära andma: a) osturaamat; b) kõik temale väljaantud elatustarbealnetekaardid.

2. Nimetatud äraandmine peab viidama läbi nõnda, et see ei segaks vastuvõtu komisjoni tööd ega tekitaks selles viivitusi.

Tallinnas, 1. veebruaril 1944. a.
H. LEIK,
Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja.

Eesti parema tuleviku eest bolshevismi vastu võideldes langes lahingus

SS-Frw. Gren.

Arnold Metsmaa

sünd. 23. 06. 23.

mälestavad Rügemendi ülem, juhid, alljuhid ja meeskond

Eesti parema tuleviku eest bolshevismi vastu võideldes langes lahingus

SS-Frw. Gren.

EDUARD TAMMEMA

sünd. 29. 11. 21.

mälestavad Rügemendi ülem, juhid, alljuhid ja meeskond

Püha on elutule tuhaasel Raske haiguse järele surnud unustamatult armast poega, venda, sõpra ja sugulast

ERICH TOMINGAS'T

sünd. 16. nov. 1922.
surn. 27. jaan. 1944.

mälestavad valduses leinas ema, isa, vead ja onu perekonnaga.

Riste
Perek. Treude'd

Müüa 4. a. MÄRA HOBUNE. Hind Rm. 1.000 Lähemaid teateid saab selle lehe talitusest.

Soovin osta või kasutada võtta LAPSEVANKRI. Teateid saab sit.

Eesti K.-p. Rendisekindlustusasutise Paide sekretäri teenistuskohal on 1. veebruaril 1944 a. vakanne. Kandidaate võivad meesisikud, kellel on keharidid ja vilumus haldusametite töös. Avaldused ühes elu- loekirjeldusega ja teenistuskõigud dokumentidega esitada Eesti K.-p. Rendisekindlustus- asutise juhataja nimele. Tõblemääramine Paide Tõdemeti kaudu.